

Pod klenbami katedrály

Časopis cirkevného zboru Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania
na Slovensku so sídlom v Bátovciach

Január 2018

Drahé sestry, drahí bratia!

Poetka Mila Haugová v knihe *Záhyby: svetlo Vianoc* píše:

*„Keď príde Zimný slnovrat a znova Vianoce...nech je aj naše Slnko znova žiarivejšie, sneh belší a mystérium Vianoc hlboko prežité ...**nech sa pod snehom pohne nehybný január...**“*

Vianoce 2017 sú za nami a spomínaný január sa pod imaginárnym snehom dôležito pohol, veď ako prvý z mesiacov si za menom píše štvorčísle 2018 ...

Január sa pohol... ako slovenská expedícia horolezcov, s cieľom zdolať osemtisícovku, či skôr deväťtisícovku, Mount Everest, vysoký 8848 metrov. Vytúžená méta každého horolezca, podobná túžbe polárnika dosiahnuť zemské póly a snehu speleológa, dotknúť sa dna jaskyne...

Stalo sa tak 15. októbra 1984, keď na najvyšší vrch sveta, poľskou cestou z juhu vystúpili Zolo Demjan a Jozef Psoťka, aby dovideli na dno svojho ja ... Ich ceste do základného tábora, predchádzali roky systematickej prípravy a dlhé čakacie doby v poradovníku expedícií...

Mimochodom: základný tábor pod Everestom je neprívetivý kus sveta, najhorší himalájsky základný tábor, ležiaci pod ľadopádcom Khumbu. Ľadopád je vodopád odetý do ľadovej krásy... Ľad v ňom sa pohybuje, je to živý objekt, dýcha a ustavične mení tvar. Výsledkom sú pažravé trhliny, ktoré je potrebné premostovať duralovými rebríkmi. Horolezec sa v tomto konkrétnom tábore dlho nezdržiava i preto, lebo z neho nevidieť na vrchol Everestu... Za základným táborem nasleduje päť výškových. Po piatom ťahá horolezcov ďalej bezprostredný magnet, samotný vrchol. Človek by si myslel, že v tomto ľadovom kráľovstve nieta života.

Opak je pravdou. Nájdeme tu havranovité vtáky, motýle jasone, lišajníky, modré zvončeky i fialové chryzantémy. Príroda sa prispôsobila najdrsnejším klimatickým podmienkam.

Zároveň platí, že vrchy si ľudí sami vyberajú. Roztriedia ich podľa momentálnej objektívnej i subjektívnej situácie. Tých dvoch si Everest vybral. Úspešne dosiahli vrchol. No zabývať sa hore nemohli. Nadmerná únava, extrémne mínusové teploty, skoré zotmenie sa, vízia náročného zostupu... Pre Jozefa Psoťku sa práve zostup stane osudným... V ten deň jeho modrý hrnček na čaj stráca ucho...

Aj začiatok roka môžeme pripodobniť výstupu na horský masív. Iste... Niektorí majú búrlivé roky vlastnej sily ešte len pred sebou, niektorí ich práve žijú, niektorí na ne už iba spomínajú, bilancujú a hodnotia ... No i napriek rôznym východiskám a špecifikám, každý z nás potrebuje pomoc... Preto si na cestu pribalíme kyslík, ktorým je Božie slovo, nech Ten, ktorý je Cesta, vedie a sprevádza každý náš krok po neľahkom teréne životných výstupov i zostupov...

Tak budeme mať silu, uprostred zložitostí, prekážok a ťažkostí, vnímať klíčenie a záblesk nádeje aj na ľadových jazykoch a serakoch... Tento záblesk je pozvaním do oázy pokoja, vyrovnanosti a radosti.

Kiež nám Najvyšší žehná pri prekonávaní osobných i spoločných Everestov 2018!

Myslí na ne a zdoláva ich aj básnik Ivan Štrpka, keď v knihe *Všetko je v škrupine* (v zázname č.43) konštatuje:

„Stretáme muža, ktorý sa vydal na svoj vrch. Vraví mu Everest. Napil sa z našej vody a hodnú chvíľu trpezlivo odpovedal na moje naivné rovinné otázky. Hľadať vrch je to isté ako hľadať prameň – prikyvuje chápavo starec. To isté ako vstúpiť do vlny. Veselo žmurkne. Nepretržitý styk so slnkom, vetrom, mesiacom a nenásytné hľadanie do rozkmitanej suchej roviny mu takmer vypálili zrak. Tak silno ako modrá iskra vrchu.“

Iskra vrchu ...

Rok za rokom odchádza, rok za rokom prichádza. Svetlá miznú, predlžujú sa tiene, zmysly sa rozostrejajú, myseľ vyhasína, vášeň chladne. Rok za rokom odchádza, rok za rokom prichádza, a odnáša si nás preč. Koniec a začiatok, začiatok a koniec. Odchádzajú a prichádzajú. No nie každý môže povedať: Ja som začiatok i koniec. Ego eimi!

Hovorí to iba Jeden a Jeho slovo platí...

Zorica Horáková, zborová farárka (novoročná kázeň 1.1.2018 v chráme)

Na prelome času s poéziou...

Ivan Štrpka: Silvestrovský beh

Bez cieľa bežím Líščím údolím,
v studenom šere chytám ľahký krok.
Ešte za tamtú zákrutu,
ešte po tento roh –
neviem, kam až to vydržím.
Zrazu, rozmazaný pohľadom cez pot,
blíži sa ku mne svietiaci dom
starých priateľov.
A tak má môj beh cieľ.

Naspäť si bežím Líščím údolím,
v studenom šere hľadám ľahký krok.
Ešte za tamtú zákrutu,
ešte po tento roh –
neviem, kam až to vydržím.
Zrazu, z vôle podlamujúcich sa nôh
blížim sa k sebe, cez clonu
horúcu ako pot.
A tak má môj beh cieľ.

Ivan Krasko: Na Nový rok

Je šedé nebo, zdá sa smútiť
sťa oko s nevyplakanými žiaľmi..
Ja sám som, dumám, dumám
a vietor tiahlo spieva žalmy.

Hľa, lístok nečakaný nikdy. Drahý
mi býval kedys'. Známe ťahy
vpísané dodnes niekde v mojej hrudi.
Atrament ešte čerstvý, rudý,
hoc dávno schne i mal čas vyšedivieť,
a rúčka pisateľky malá, chladná, biela
mi posiaľ ešte z mysle nevymrela...

A predsa prešli roky, roky,
čo život nepokojný, búrnotoký
vzal v prúd ma, ženie ďalej, ďalej,
že nedohliadnuť rúčky bielej malej...
Dnes zdá sa, že tá ruka drahá
po rokoch zrovna na dušu mi čiaha,
no pocit budí, sťa keď vločky sňahu
by dopadali na hrud' holú, nahú...

A šedé nebo zaplakať chce žiaľmi...
Ja sám som, dumám. Vietor spieva žalmy...

Cyklus pokračuje – moje divy sveta:

Tatiana Ondračková, členka CZ:

Moje divy sveta.

Keď ma pani farárka oslovila, aby som prispela do nášho cirkevného časopisu v cykle „moje divy sveta“, trochu som sa zľakla. Slohové práce som naposledy písala ako školáčka na hodine slovenčiny, a to je už pekných pár rokov. Povedala som si: Snáď to ešte zvládnem a začala som premýšľať. Čo všetko je mojich sedem divov sveta? Poznáme sedem starobylých divov, z ktorých sa zachovali už len pyramídy v Gíze, neďaleko egyptskej Káhiry. Sú krásne. Jednoduché a predsa majestátne. Nedávno bolo vyhlásených nových sedem divov: *Čínsky múr, starobylé mesto Petra v Jordánsku, Koloseum v Ríme, Tádž Mahal v Indii, socha Krista Spasiteľa v Rio de Janeiro, pyramídy v Chichen Itzá v Mexiku a staré indiánske mesto Machu Picchu v Peru.* Tieto pamiatky ešte stále stoja a niektoré som videla na vlastné oči. Mojich sedem divov je ale úplne iných. Sú to veci a javy, pre niekoho možno úplne bežné a samozrejmé, no mňa vždy nadchýnajú a neviem sa ich nabažiť. Svojou krásou ma povznášajú až do nebies.

Prvým mojím divom je **včielka**. Toto malé Božie stvorenie usilovne lieta z kvetu na kvet a zbiera peľ, z ktorého sa vyrába chutný a zdravý med. Niektoré sa upracujú až k smrti pri plnení si svojich povinností. Sú múdre. Vedia si oznámiť medzi sebou, kde sú zakvitnuté lúky, či stromy, aj v akej vzdialenosti. Majú presne rozdelené úlohy, žiadny chaos v úli. A hoci malé a zraniteľné, sú to tvory natoľko užitočné, že by ľudstvo bez nich vyhynulo. Možno budem na dôchodku chovať včely...

Mojím druhým divom sú **kvety**. Je ich toľko druhov a farieb! Vždy, keď nám vykvitne v záhrade nejaký kvietok, teším sa mu, privoniavam jeho vôni, počnúc od prvých fialiek, narcisov, tulipánov, až po letné ruže a jesenné chryzantémy.

Tretím divom je **slnko**. Zlaté a hrejivé. Prináša nám nový deň, svetlo, energiu pre ľudí, zvieratá i rastliny. Keď vykukne spoza obzoru, rozspievajú sa vtáčence, všetko sa prebúdza. Ako sa mu tešíme na jar, po dlhej a neúprosnej zime! Bodaj by nikdy nevyhaslo!

Štvrtým divom je pre mňa **more**. Keď som ho po prvý raz uvidela, žasla som nad toľkým množstvom vody. More bolo nekonečné. Keď som bola študentka, dostala som poukaz do letného tábora v bulharskom Nesebare. Po náročnom skúškovom období bolo príjemné ležať na horúcom piesku a počúvať, ako vlny udierajú na pobrežie. More ma dobilo novou energiou a cítila som sa ako znovuzrodená!

Piatym divom je **hudba**. Od malička som rada spievala a ako žiačka som hrala na klavíri. Tam niekde som sa zoznámila s hudbou. S klasickou, aj s tou modernou. Zvuk huslí, klavíra, či organu v kostole je ako balzam na dušu. Diela Vivaldiho, Bacha a iných skladateľov, predstavujú skutočne majstrovské diela. Také malé veľdiela sú aj piesne v Evanjelickom spevníku. Keď zaznejú prvé tóny organu a hárka veriacich začne spievať, pri započúvaní sa do krásnych slov piesní ma to mnohokrát dojde až k slzám. Moja mamička, ktorá je už v nebi, mi často hovorievala, aké to bolo voľakedy, v čase jej mladosti. Kostoly boli vtedy plné, chodili dievčence, mládenci, starí aj mladí. Musel to byť skutočne veľký zážitok, keď všetci začali spievať.

Za šiesty div sveta považujem **objatie**. Aké príjemné je vnímať objatie človeka. Keď muž objíma ženu, matka dieťa, alebo keď objímete starého človeka. Cítiť nehu, teplo človeka, lásku!

Áno, lásku, a tá je aj najväčším divom sveta. **Láska**. Láska vo všetkých podobách. Láska človeka k človeku, láska k prírode, k zvieratám. Tieto riadky píšem v čase adventu. V období očakávania príchodu nášho Spasiteľa, Pána Ježiša Krista. On nám vlastným narodením a životom ukázal, čo znamená láska a dal nám príklad, ako máme žiť. Tak veľmi nás, hriešnikov miloval, že práve za nás podstúpil bolestivú smrť na kríži, aby nás zbavil hriechov a daroval nám večný život. Nuž ďakujme Mu, oslavujme Ho a snažme sa Mu priblížiť. Majme sa radi navzájom! Potom pominú vojny, hlad, ľudia nebudú nútení opúšťať svoje domovy a podstupovať nebezpečné úteky za lepším životom, nebude násilie, vraždy. V jednej piesni od skupiny Beatles sa spieva: „*Všetko, čo potrebuješ, je láska.*“ A je to pravda. Veď aj choroba, mnohé neľahké životné situácie sa ľahšie znášajú, keď človek cíti podporu a lásku blížneho. Tak veľa by sa ešte dalo o tomto dive napísať, no príliš veľa slov by bolo zbytočných. Každý z nás lásku pozná. Máme ju vo svojom srdci, len niekedy je zastretá, niekedy

sa jej bojíme, alebo sa hanbíme si ju preukazovať. Otvorme srdcia a šírme lásku do sveta!!!

Viera Rievajová, presbyterka CZ:

Vlákno

Môj div sveta v raji nepoznali, ba ani nepoužívali. Aj za veľa rokov potom ešte pračlovek používal väčšinou kožu. Na obliekanie veľké a postrihané ako špagát na zaväzovanie. Myslím, že až homo sapiens, človek múdry, začal vlákna spriadať z vlny zvierat a neskôr pestoval rastliny, z ktorých sa priadli vlákna – priadza. Vlna, srst', ale i rastliny, ako konope, ľan a bavlna, sa museli najprv ťažko a dlho ručne spracovávať, kým sa z nich dalo priasť vlákno. Až potom sa z neho tkali látky, plietli svetre, pulóvre, čiapky. Vlákno sa aj farbilo – buď samo, alebo hotové výrobky. Na spríjemnenie života sa vlákno používa aj na vyšívanie a vlna na vypletanie krásnych jednofarebných i viacfarebných vzorov. Pôsobivé sú aj vyšívané gobelíny, vystavované ako obrazy, alebo koberce. Tie dokážu vytvárať len veľmi zručné a trpezlivé umelkyne.

Ak píšem o vlákne, robím to aj preto, lebo moje staré mamy na Horniakoch pestovali takéto rastliny, priadli a tkali za veľa rokov a vo veľkom množstve. Ja a mama sme potom na Dolniakoch tkali plátno, a neskôr zo starých vecí „pokrovce“. Z ovčej vlny sme plietli svetre. Aj s týmto druhom látok a ich výroby som bola dobre oboznámená, veď 20 rokov som pracovala v Bavlnárskych závodoch V. I. Lenina v Leviciach. Nakoniec svet ovládli umelé vlákna. Všetko sa robí strojovo, ľudia majú v tomto smere prácu ľahšiu, vyrába sa viac, ale za akú cenu! Vážime si takéto materiály tak, ako naši predkovia svoje „háby“ zo zrebných domácich materiálov? Asi nie... Skúsme sa nad tým zamyslieť, no najmä, vráťme sa do čias minulých a pospomínajme, otvoriac archív pamäte, ako to bolo voľakedy aj v Bátovciach na priadkach, ako sa tkalo... Zimný čas nás k tomu ideálne pozýva.

A divy sveta iných:

Daniel Hevier, spisovateľ:

SEN

Veľmi rád spím a sny sa mi snívajú pravidelne, každú noc. Väčšinou sú to akési vnútorné filmy, v ktorých niekedy hrám hlavnú postavu, niekedy ma tam ani neobsadia, ale nikdy tie filmy nerežirujem. Už keď idem spať, viem, že sa mi bude niečo snívať, a už dopredu sa na to teším. A keď sa mi sníva, v tom sne sa teším, že sa mi sníva a že si to ráno zapamätám. Spánok, to je vlastne neplatené voľno tela. Dovoľenka. Výpoveď. Posvätením spánku, jeho zdôvodnením, je sen. Je to akési

ospravedlnenie. Akoby sa náš duch, ktorý je pritlmený, týmto chcel rehabilitovať za také prízemné veci, akými sú odľudkovanie, chrápanie či iné spánkové činnosti.

Sen je jeden veľký, nádherný chaos, únik podvedomia spod vedomia, sú to doslova orgie obrazotvornosti. Sen je pokračovaním dňa so všetkými dennými bojmi a zápasmi, ostražitým bdením, ale zároveň aj jeho popretím. Reč o tom musela vedieť už dávno, keď do tesnej blízkosti v Mendelejevovej tabuľke jazyka umiestnila slová deň a sen. Deň/sen. Jeden z najobyčajnejších, najvšednejších, najošúchanejších rýmov, ale aj najsvietivejších, najsilnejších, najväčšmi zretázených do seba.

Existujú teórie, že sen je mlynček, ktorý melie to, čo sme cez deň prežili alebo v sebe potláčali. Iní veria v prorocké sny, že sen predpovedá, čo sa ešte len stane. Niektorí ľudia veria, že po mori vplávame do krásneho sna, a niektorí dúfajú, že tento život je iba sen a raz sa z neho prebudíme. Tak ako stará čínska bájka, ktorá hovorí o motýľovi, čo sníva a rozmýšľa: som motýľ, čo sníva, alebo sen, ktorý je motýľom?

Ivan Popovič, výtvarník, karikaturista:

KAMEŇ

Kameň je dokonalý svojím tvarom aj farbou. Raz drsný, inokedy hladký a teplý. Kameň má svoju vôňu i márnivosť, s akou sa vie predvádzať. Každý kameň má svoje miestočko na tomto svete, čo si hľadal a našiel za milióny rokov. To miesto, kde sa cíti najlepšie. Všimnite si obyčajný riečny kameň, ktorý sa nedopatrením ocitne na suchu. Vyzerá tak beznádejne smutne, šedivo a ošumelo...No stačí ho len na chvíľu ponoriť do vody a on ožije, zaiskrí, skrásnie a zas je nádherný. Ozajstný div sveta!

Vždy keď niekam cestujem, prinesiem si odtiaľ kamienok. Hreším proti základnému pravidlu o kameni, že kameň si má tam hovieť, kde vyrástol. Hľa, tento kameň je z ostrova Borneo, tento kus, čo vyzerá ako obyčajná škvara, je z posvätej hory Fuji a toto je bridlica z môjho milovaného Brusna... Kamene mi pripomínajú moje putovanie. *Všetko sa časom pominie. Vášne, nenávisť, dokonca aj ľudská hlúposť. Iba kameň pretrváva.* Raz má podobu hory, inokedy zrnka piesku. Zhoreli celé knižnice. Zanikli celé kultúry. Zmizli aj celé národy. A ani pes po nich neštekol. Iba kamene zostali a zostávajú.

Raz dávno v Mexiku – nepoviem kde, lebo viem, prečo nepoviem, sto kilometrov predtým nič, sto kilometrov potom nič – natrafil som na starú pani, ktorá žila v domčeku z lián, banánových listov, vzduchu, plechu a papundelku. Fotografoval som tú vznešenú ženu a okolo pobehovali strakaté prasce a sliepky. Až keď som zaostřil, uvidel som, že stará pani mi pózuje na kamennom schodíku, ktorý – keby sa trochu umyl – mohol by byť ozdobou hociktorého umeleckého múzea svetového mena. Bol na ňom totiž vytesaný detail „opereného“ hada Kukulkana. Možno si ten kameň priniesla tá stará Mexičanka odkiaľsi z pyramídy zabudnutej v džungli. A možno, že ten vzácny kus kameňa ležal tam od nepamäti. A domček si k nemu pristavila len pre tú krásu a harmóniu, čo spolu vytvárali. A ešte pre tie svoje strakaté prasce a hydinu.

Všetky kamene skrývajú v sebe tajomstvá. *Michelangelo tvrdil, že v každej skale, v každom kameni je ukrytá socha.* Kedysi som na tú tému urobil animovaný film. Myslím, že v kameni je schované ešte oveľa viac! Tiež si myslím, že nie je ďaleko čas, keď budeme mať také dokonalé prístroje, pomocou ktorých budeme čítať v kameňoch tak jednoducho, ako sa dnes číta v knihách, alebo na Internete. *Som presvedčený, že v kameňoch sú zakódované kompletne dejiny ľudstva.* A možno lepšie, ako je to geneticky uchované v nás, v ľuďoch.

Jesenné kultúrne potulky, alebo pookriatie na opere a v historickej knižnici.

Uprostred farebných dní babieho leta, 18. a 19. októbra 2017, vybrala som sa na miesta, ktoré ponúkajú ako zaujímavé alternatívy na individuálne, voľno-časové aktivity pre jednotlivcov i rodiny...

Opera Carmen v historickej budove SND v Bratislave. (réžia M. Chudovský)

Opera v štyroch dejstvách vo francúzskom jazyku so slovenskými titulkami.

Tragicky sa končiaci ľubostný príbeh medzi Carmen, nevernou andalúzsou Cigánkou a statočným, naivným, jednako však jej dráždeniu podliehajúcim malým vojacom

Donom Josém, ktorý sa kvôli nej dostane na krivé chodníčky a napokon ju zo žiarlivosti prebodne...Námet opery nezaprie svoju duchovnú blízkosť k hispanizmu (v zmysle neskoršej Ravelovej estetiky), bohémskej móde a folklóru. Carmen je zasadená do kontextu býčích zápasov – hoci len nenásilne, akoby mimochodom. Veď bolestný príbeh zvieratá štvaného rozvášneným matadorom sa priveľmi podobá tomu, čo vzbĺklo medzi hlavnými hrdinami opery... (Koridu nemožno obhájiť, zároveň sa jej nedá odolať – hovorí sa o zápelení, ktoré napriek svojej rozporupnosti prežilo dlhé storočia.)

Georges Bizet, syn holiča a parochniara, narodený v Paríži roku 1838. Dnes jeho opernú tvorbu považujeme za jednu z najvýznamnejších ciest, ktoré viedli k opere 20. storočia. Výraznou črtou jeho osobnosti bolo ustavične sa mučiť pochybnosťami o sebe samom. Upracoval sa na smrť, nie svojimi kompozíciami, ale tým, na čo sa musel podujat' kvôli zárobku; pohltili ho časovo náročné aranžmány operných partitúr, ale aj inštrumentovanie zábavnej hudby.

Premiéra Carmen 3. marca 1875 na doskách parížskej Opéry Comique, sa stretla s príkrym odporom a nepochopením zo strany publika. „Blúdili sme Parížom, mestom, ktoré práve neporozumelo dielu, do ktorého Bizet vložil to najlepšie, čo mal...“ (E. Guiraud, skladateľov priateľ). V októbri toho istého roku zažila triumfálne uvedenie vo viedenskej Dvornej opere a zakrátko sa sláva diela rozletela po celej Európe. Skladateľ zomrel tri mesiace po uvedení opery, vo veku 38 rokov na akútny záchvat anginy pectoris.

Opera Carmen, plná temperamentných a melodických motívov s výraznou rytmikou, inšpirovanou španielskou tanečnosťou, nás vtiahne do svojich útrob a udrží v záujme i v napätí počas celého svojho priebehu. Zo speváckych výkonov na predstavení 18. októbra, najpozitívnejšie hodnotím Dona Josého (Boldiszar László).

Knižnica Aponiovcov v Oponiciach

Jedna z najkrajších interiérových knižníc na Slovensku. Obsahuje 8 222 titulov (15 004 zväzkov), písaných v 12 jazykoch. Založil ju gróf Anton Juraj Aponi (1751-1817) vo Viedni. Ako milovník a zberateľ kníh tituly dôsledne vyberal a zbierku rozširoval na knižných veľtrhoch, skupovaním pozostalostí a nákupom z kláštorňých knižníc. Po smrti zakladateľa prešla knižnica do vlastníctva syna Antona, majiteľa

oponického panstva. Rodovú knižnicu zveril do rúk knihovníkovi Karolovi Gruberovi, ktorý poukázal na stiesnenosť priestorov knižnice vo viedenských palácoch a inicioval presťahovanie zbierky do Bratislavy na Koziu ulicu. V roku 1827 tu bola v novom poschodovom paláci otvorená ako prvá verejná knižnica v Uhorsku. Príspevky na chod knižnice z magistrátu sa neustále znižovali a sklamaný Anton Aponi sa rozhodol presťahovať fondy do kaštieľa v Oponiciach. Pre knižnicu dal pristavať nové krídlo, zariadené nádherným empírovým nábytkom z Paríža, aby mu pripomínal vyše dvadsať rokov strávených v meste nad Seinou na poste kariérneho diplomata Rakúskeho cisárstva. Ďalšími vlastníkmi knižnice boli jeho syn Július, vnuk Ľudovít a pravnuček Henrich, posledný majiteľ oponického panstva. Potomkovia postupne strácali záujem o rodovú knižnicu a jej najvzácnejšie tituly boli rozpredané na aukciách. Po druhej svetovej vojne sa knižnica zmenila na sklad a sýpku obilia. Knihy obhrýzali hlodavce a znečisťovali holuby. Decimované fondy zachránila systematická práca reštaurátorov a odborných pracovníkov Slovenskej národnej knižnice, ktorá dnes zbierku spravuje. Je treba spomenúť predovšetkým externého pracovníka Matice Dr. Jozefa Gajdoša (františkán Vševlada, profesora knihovedy), ktorý v 50-tych rokoch priamo v Oponiciach knihy usporiadal, skatalogizoval

a zachránil, čo sa dalo. (Snookerový stôl v knižnici používal ako posteľ a v zime žobral o vedro uhlia, aby si v knižnici mohol zakúriť.) V 70-tych rokoch fond previezli do martinských depozitov a po rekonštrukcii kaštieľa (ruinu budovy kúpila slovensko-švajčiarska spoločnosť a zrekonštruovala ju na luxusný hotelový komplex Chateau Apony), vrátane knižnice (2007- 2011), sa zbierka vrátila na svoje pôvodné miesto.

Súčasná knižnica je presnou kópiou sály, ktorú pre ňu zriadil jej zakladateľ gróf Anton Juraj Aponi v roku 1846. Je celoročne prístupná verejnosti na prehliadku, ale aj bádanie. V bielych rukavičkách si môžeme „in situ“ zalistovať v mimoriadne vzácných zväzkoch. Tituly zahŕňajú 17 vedných disciplín. Z jazykov dominujú latinčina, francúzština, nemčina a taliančina. Slovenské ani české tlače v knižnici nie sú, ale nachádza sa tu až 145 územných slovacík, vytlačených prevažne v Bratislave, Trnave a Košiciach. Z titulov možno spomenúť Michelangelovu architektúru, poéziu Petrarca, diela Jesenia, Bruna, Newtona, Goetheho, Schillera, Kanta, Komenského, súkromnú korešpondenciu francúzskych kráľov. Jednou z najvzácnejších tlačí zo 16. st. je Sokratovo dielo zo švajčiarskeho Bazileja z roku 1508. Vo fonde nájdeme päťjazyčný slovník priekopníka parašutizmu Fausta Verančiča, ktorý v roku 1603 údajne vyskúšal svoj padák skokom z veže bratislavského Dómu.

Knižnica vystavuje aj doklady a fotografie dokumentujúce dlhšie či krátke pobyty „slávnych“ ľudí v kaštieli. Na Vianoce 1930 strávil v kaštieli dva dni patialský maharadža, kaštieľ dobre poznali aj bratia amerického prezidenta Roosevelta, tanečnica Josephine Bakerová, či obyvateľ jednej z dvoch najluxusnejších kajút na Titanicu Thomas Cardeza. V kaštieli strávila detstvo i grófká Geraldina Aponiová, neskoršia albánska kráľovná. (panovník Ahmet Zogu I. z Albánska si všimol jej fotku v novinách a v roku 1938 si ju vzal za ženu.)

V kaštieli si môžete vypiť kávu, šťastie s obedom máte iba v prípade, že sa v priestoroch budovy práve nekoná konferencia. Bonusom je nenáročný, prechádzkový výstup k ruinám oponického hradu (pripomínajú kýpte starca, rezignovane hľadiaceho do hrobu), prípadne prehliadka krypty, v ktorej sú pochovaní členovia Aponiovského rodu pri miestnom kostole.

(Pozn.: Prvá vetva šľachtického rodu odišla bývať z hradu do kaštieľa, druhá vetva sa presídlila do Jablonice pri Senici, tretia vetva predstavovala tzv. Eberhardské panstvo, so sídlom v Malinove pri Bratislave. Z tejto vetvy, žiaľ, pochádzal minister školstva gróf Albert Apponyi (1846-1933), ktorého tzv. Apponyiho zákony z roku 1907, predstavovali vyvrcholenie maďarizácie školstva aj na našom území, dôsledkom čoho bol i fakt, že v r. 1913/14 sa k slovenskej materinskej reči hlásilo iba 593 učiteľov! Historia magistra vitae est...)

Navštívila a spracovala Zorica Horáková

Ivan Krasko (1876 -1958)

(príspevok k 60. výročiu smrti)

„Duša národa v poézii prežíva svoje sviatočné chvíle.“

S.H. Vajanský

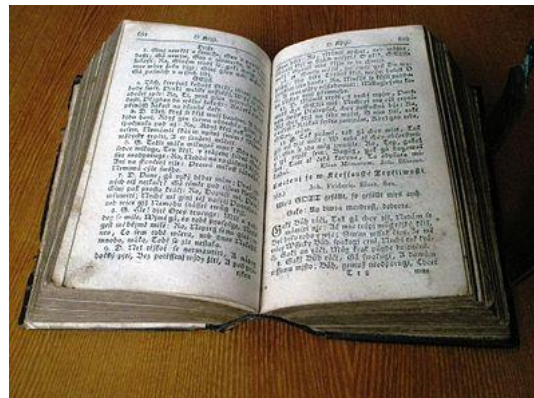
Ved' čo je básnik! Nešťastník, v hĺbke srdca skrývajúci bolesť. A hoci vzdychá a bedáka, ešte aj pery špúli, aby to znelo ako krásna hudba. Svojím osudom pripomína úbožiakov, ktorých za tyrana Falarida mučili na miernom ohni v býkovi z medeného plechu. Ich výkriky k nemu neprenikli, nesmeli ho vyľakať. Zneli ako lúbezná hudba. A keď sa ľudia zhromaždia vôkol básnika a požiadajú ho, aby im zase spieval, to akoby mu vraveli: aj keby ti dušu zmáralo nové trápenie, pery špúľ ako doteraz, vieš, krik by nás vydesil, ale tá hudba je rozkošná. A pridajú sa k nim recenzenti, povedia: výborne, tak to má byť podľa regúl estetiky. Pochopiteľne, recenzent sa navlas podobá básnikovi, ibaže nemá v srdci bolesť, ani na perách hudbu. Naozaj, radšej za mestom pást' svine, tie by mi rozumeli, ako byť básnikom, ktorého ľudia nechápu.

Søren Kierkegaard

VESPER DOMINICAE

Tam niekde v diaľke
v čierňavých horách
dedinka biela
túli sa k zemi
pokojná, tichá.
V nej starodávne
vážneho vzhľadu
si domy čušia.
Z tých v jednom iste
ustarostená
mamička moja
samotná sedí
pri starom stole.
Kostnatou rukou
podpiera čelo
vráskami zryté
- starostí tiene
vždy sedia na ňom:
tak som ho vídal
od mala svojho - -
Tranoscius má
pootvorený
- mosadzné sponky,
hladené hmatom

pradedov ešte,
 matno sa lisnú
 v prípozdnom svetle - -
 Posledný na list
 díva sa, díva,
 - tam naznačené
 je ťažkou rukou:
 „Pán bůh požehnal
 nám syna, kterýž . . .“ -
 až dobré oči
 slzami skropia
 zažltlé listy . . .
 Však stará kniha,
 čo rozplakala,
 matičku moju
 utíši zase:
 už spieva mäkkým,
 tenuškým hlasom:
 Den nedělní se
 skonáva, chválme . . .“
 - - A súmrak padá
 vždy väčší, hustší
 v izbietku malú -
 - - A pokoj sadne
 pomaly, tíško
 na sivú hlavu
 matičky mojej - -

S.H.Vajanský nazval báseň „perlou zbierky“, hovoriac o nej súčasne: „*Patrí i bude patriť medzi najkrajšie, najpoetickejšie kvety v slovenskej literatúre. Cit – až k slzám – vibruje v riadkoch i medzi riadkami.*“ Báseň svedčí o Kraskovom celoživotnom detsky vrúcnom vzťahu k matke, ktorý miestami akoby prerastal skoro vo vzťah milenecký. Matkina fotografia (nie otcova), po celý jeho život visela mu nad písacím stolom. A keď píše báseň za mŕtvym otcom (Zďaleka), píše skôr o nariekajúcich (matke a sestre) za zomrelým. Sám Krasko o básni *Vesper dominicae* píše: „*Ňou prejavil som k svojej matke veľkú úctu a lásku k nej, bývajúcej o samote, ďaleko odo mňa. Báseň táto je známa mnohým matkám a mnohým synom, ktorí žijú ďaleko od seba.*“

Báseň tvorí sled zmenšujúcich sa záberov od panoramatického po detaily a veľké detaily: biela dedinka niekde v diaľke v čierňavých horách – domy – matka sediac pri stole – podopierajúca kostnatou rukou vráskavé čelo – pootvorený Transcius – jeho mosadzné sponky matne sa lisnúce v podvečernom svetle – jej pozeranie sa na posledný list – záznam o rodinnej udalosti narodenia syna – matkine slzy kropiace knihu – spievajúca matka – súmrak padajúci na izbu – pokoj sadajúci na matkinu hlavu.

Vo vizuálnych záberoch nachádzame farebnosť: čieŕňavé hory, dedinka biela, mosadzné, teda žlté sponky na Tranosciu, zažltlé listy, matkina sivá hlava. Zo zmyslovej škály hrá popri zrakovosti úlohu aj hmatovosť: sponky hladené hmatom pradedov ešte. Zo sluchových vnemov sa v básni zdôrazňuje tichosť: dedinka je pokojná, tichá, domy čušia, pokoj na matkinu hlavu sadne tíško. Zápis o narodení syna v Tranosciu, ktorý pre jeho oddialenosť od rodiny matku rozruší, ju pohne k slzám, ale nie k hlasnému, dramatickému plaču, stará posvätná kniha ju vzápätí znova utíši a jej spev sa nesie v molovej tónine – spieva mäkkým, tenušským hlasom. V synovom videní je matkina starosť oňho výrazom jej dobroty. Celkove je obraz matky harmonický, obostretý pokojom, ktorý vyviera z vedomia plnenia si životných povinností a z jej náboženskej viery, pričom jej zdrojom je v básni stará kniha zdedená po predkoch Tranoscius. Nenarúšajú ho ani jej starosti, náročná fyzická práca, ba ani jej starnutie, ktoré signalizujú obrazy vrások a sivej hlavy. Krasko v básni na základe obrazu vlastnej matky vytvoril archetyp slovenskej matky. V básni nachádzame fragmenty dvoch citátov v biblickej češtine, v jazyku, ktorý pôsobí archaicky a vznešene a v prostredí evanjelickom pretrvával aj v 20. storočí; ide o začiatok zápisu o narodení syna a začiatok náboženskej piesne z evanjelického spevníka Tranoscius (Juraj Tranovský: Cithara sanctorum. Díl 4. Písne nábožné z ohledu na čas, jeho částky, dary a potřeby) *Den nedělní se skonáva. Večer v neděli.*

Den nedělní se skonává / Chvalmež Boha věčného / Neboť nám z lásky podává / Dobrodiní mnohého / Protož oběť nábožnosti / Přinášejmež Mu s vděčností.

Báseň nie je vystavaná na nápadnej metaforike, skôr ide lyrickému subjektu o to, aby obraz matky podal čo najjemnejšie a svoju rodnú dedinu a matku obostrel pokojom a tichom. Básnik pokojne ovládol látku klasickou jednoduchosťou výrazu. Vzdáva sa dokonca nápadného indikátora básnickosti – rýmu. *Vesper dominicae* je báseň prostoty a jemnej intimity, akú neskôr v básňach s motívom matky dosiahol Jaroslav Seifert v zbierke *Maminka* (1954).

Na báseň *Vesper dominicae* Krasko nadviazal básňou v próze *Bože, kam...?*, ktorá je reakciou na matkinu smrť (1933).

Letí čas nad čiernymi horami, uchádza deň za dňom – ako letel, ako uchádzal vždy. Vychodia večernice, zapadajú kosy – ako vždy, ako vždy. A tam v čiernych horách, v bielej, k zemi sa túliacej dedinke, kde stojí náš starý dom, zakvitajú záhrady a opadáva lístie, ako vždy, keď nastal čas. Vchodí radosť do domu a zjasňuje tváre, vchodia smútky a starosti a zbrádzujú čelá – všetko, všetko ako vždy. I svitá a zmráka sa nad starým domom a zvonievajú mu na noc – ako po stáročia vždy. Len nikdy, nikdy už nevidieť v ňom ustarostenú matičku moju, s vráskavým čelom, skloneným nad Tranoscius. Už nie, už nikdy nie, lebo dospievala svoj starodávny chorál, zavrela starú, okovanú knihu pradedov: „Den nedělní“ sa skonol a skonali sa i všetky jej dni bremien a horka.

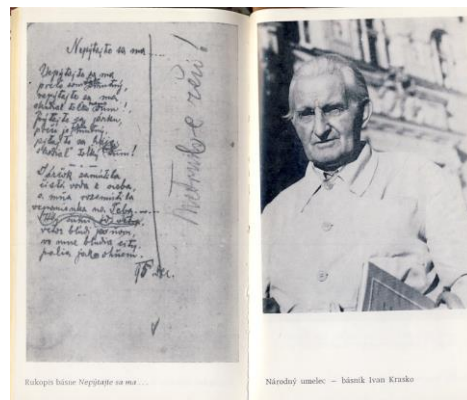

Skonali! Ale, Bože, kam ja teraz podiem smútky svojich dní, tie, čo zbierala na svoje čelo ona, akoby len tam bolo bývalo miesto pre ne? Kam ich len dať, Bože, kam ich len dať?

Letí čas nad čiernymi horami, ako letel vždy...

Báseň je pokračovaním *Vesper dominicae*, jeho podobou v novej situácii. Nová je meditácia o čase, fakt matkinho odchodu a obraz situácie lyrického subjektu vo vzťahu k nemu. Čas v básni má dve polohy: je to čas večného plynutia (letu), odchádzania dňa za dňom, striedania ročných období, večera a rána, dňa a noci i ľudských radostí a smútkov, zvonenia na noc a na deň a navždy skončený čas matkinho individuálneho bytia – stratil sa jej vizuálny obraz, dospievala svoj spev (starodávny chorál), zavrela Tranoscus zdedený po predkoch, skončila sa jej nedeľa a všedné dni plné námahy. Všetko je ako vždy, iba ona v dôverne známom priestore nie je prítomná. Básnik sa v novej situácii bez opory obracia na Boha s otázkou, kam má „podieť smútky svojich dní“, ktoré doteraz na svoje ustarostené čelo prijímala jeho matka. Najvyššej inštancie sa dovoľáva preto, lebo si s problémom nevie rady. Tá, ktorá žila synovými trápeniami, preberala ich bremeno na seba, a tak mu ich pomáhala znášať. On sa teraz ocitol v situácii, keď s nimi ostal sám a nemá ich kam podieť. Báseň je elégiou bez útechy...

*Z pripravovaného literárneho pásma, vybrala Zorica Horáková
(zdroj: Ján Zambor: Ivan Krasko)*

Mária Halászová, členka CZ: Katedrála

Náš kostol a či katedrála,
akoby odjakživa stála.

Na sviatosť krstu rodičia
do nej ma vzali,
aby zo mňa dobrého
kresťana vychovali.

Plnili čestne svoju úlohu,
aby dodržali sľub daný Bohu.

Vzdávam vďaku rodičom
za vieru čo do mňa vštepili.
Vzdávam vďaku Tebe Pane,
že stojíš pri mne v každej chvíli.

Náš kostol a či katedrálu,
postavil ľud na Tvoju slávu.
Vchádzam tam Pane môj,
hľadám v nej pokoj svoj
a Tebe vzdávam chválu.

Redakcia časopisu sa ospravedlňuje autorke básne za skomolenie textu v predchádzajúcom čísle.

Za pochopenie ďakujeme a báseň uverejňujeme v správnom znení.

Napísali o nás .....

SPEVOKOL SONÁTA OSLÁVIL 20. VÝROČIE

Spevokol Sonáta pri Zbore Evanjelickej cirkvi a.v. v Bátovciach si pripomenul v nedeľu 22. októbra 20. výročie svojho vzniku slávnostným koncertom. V evanjelickom kostole zaspievali naštudované piesne za sprievodu varhán a dirigovania Ing. Viery Gašpárovej, ktorá súbor vedie. Piesne dopĺňalo kultivované a kultivujúce sprievodné slovo zborovej farárky Mgr. Zorice Horákovej, ktorá je aj členkou spevokolu. Dozvedeli sme sa nielen o histórii spevokolu, ale aj zaujímavé informácie o jeho repertoári.

Spevokol okrem duchovných piesní, ktoré sú, samozrejme, podstatnou časťou jeho repertoáru, ukázal svoje kvality aj v hudobnej klasike. Nechýbala napríklad hymna našej spoločnej Európy - Beethovenova Óda na radosť. V premiére ju zaspievali v nedeľu Svätej Trojice 30. mája 2010 pri príležitosti posviacky kostola po jeho rekonštrukcii za prítomnosti Jej Excelencia Trine Skymoene, veľvyslankyne Nórskeho kráľovstva. Túto pasáž ukončil Zbor židov z opery Nabucco Giuseppe Verdiho.

Súčasťou repertoáru sú aj ľudové piesne, hlavne miestne, bátovské. Za účelom ich zachovania s osobitným zánietením vytvorili Spevník ľudových piesní z bátovského chotára. Viaceré z piesní otextoval evanjelický a.v. farár, bývalý člen spevokolu Mgr. Daniel Šovc, napr. Modlitbu za národ k hudbe Vangelisa k filmu Dobytie raja. Čestné miesto má v repertoári súboru aj Eugen Suchoň, tvorca prvej slovenskej národnej opery Krútnava vytvorenej na motív novely Mila Urbana Za vyšným mlynom. Zaspievali pieseň „Aká si mi krásna“, ktorú skomponoval Suchoň ako 24-ročný pôvodne pre žiacky zbor. Autorom textu je Peter Bella-Horal, básnik a prekladateľ, pisár na ministerstve dopravy v Budapešti, ďaleko od Slovenska, jeho hôr a dolín vzdáva hold jeho prírode a vyznáva sa k láske k materinskej reči.

Výkony spevákov zvýraznila výborná akustika neogotickej katedrály (ktorá by naopak, odhalila každý falošný tón). Súbor potvrdil svoje kvality a ukázali sa plody dlhoročnej systematickej práce. Pani farárka pripomenula zásluhy tých, ktorí

sprevádzali súbor od jeho vzniku. V roku 1997 ho založil a viedol farár Mgr. Rastislav Hargaš, po jeho odchode ho viedla Mgr. Alena Mišovýchová. Po jej odchode od roku 2004 až dodnes vedie súbor Ing. Viera Gašpárová. Od roku 2003 sa súbor každoročne zúčastňuje na prehliadkach spevokolov Dunajsko-nitrianskeho seniorátu. Zo šestnástich zakladajúcich členov dnes v ňom pôsobia piati.

rozdával radosť svojim spevom.

Pani farárka sa na záver poďakovala za hojnú účasť publiku. Za členov súboru odovzdal vedúcej spevokolu Viere Gašpárovej kyticu kvetov člen spevokolu Ľubomír Fiťka.

Poldruháhodinový maratón piesní a hovoreného slova sa nikomu nezdal dlhý. Dôkazom bol aj záverečný standing ovation. Ďakujeme spevokolu Sonáta za pekný umelecký a duchovný zážitok a želáme im do ďalších rokov veľa úspechov, aby aj naďalej

Štefan Ráchela

Okienko do života našich evanjelických spolupútnikov v Jablňovciach

Rok 2017 v znamení stromového diania

226. strom reformácie, javor bordový zasadili slávnostným spôsobom presbyteri CZ ECAV Jablňovce v nedeľu Poďakovania za úrody zeme 8. októbra 2017 po službách Božích na kostolnom dvore v Jablňovciach. Týmto počinom sa i jablňovskí evanjelici zapájajú do projektu, ktorého cieľom je zasadiť na Slovensku k sláveniu 500. výročia reformácie 500 stromov rôzneho druhu. Prvý strom, lipu, vysadili v Bardejove v roku 2010 na Pamiatku reformácie, pri príležitosti polozenia základného kameňa Múzea Leonarda Stöckela. **(V Bátorovciach zasadil 21. strom reformácie – lipu, Ján Juráš pri storočnici narodenia Jozefa Juráša 30. apríla 2012)**

Meditácia o javore

Javor je strom, ktorého laločnaté listy pripomínajú ľudskú dlaň. Priam básnicky môžeme povedať, že má dlaňovito delené listy. Plody majú rovnako poetický názov - krídlaté nažky a pripomínajú svojím letom vrtuľník. Môžu byť aj obľúbenou hračkou pre deti, keď si nažky nasadzujú na nosy. V niektorých krajinách sa prechováva viera, že deti sediace na javorovej vetve, dožijú sa v zdraví vysokého veku. Starý človek, ktorý má pocit, že mu mladosť preletela pomedzi prsty, sa v prítomnosti tohto stromu môže zbavovať zatrpknutosti.

Bociany si stavajú hniezda najradšej z javorových vetvičiek. Práve vetvičky a kôra znižujú horúčku, listy zmierňujú zápal mandlí a lymfatických uzlín. Javor milujú včely a javorový med je vzácnosťou, aj sirup, plný vápnika a železa. Zmienka o liečebnom

využití javora sa nachádza už na papyrusovom zvitku, starom 4000 rokov. Zhotovili ho egyptskí kňazi.

Javorové drevo odpudzuje netopierov, nočné mory a používa sa v truhlárstve. Má výborné rezonančné vlastnosti a tak je vyhľadávaným artiklom na výrobu najmä sláčikových hudobných nástrojov. (Spomedzi dychových sa využíva najmä na výrobu fagotov). Hoci nám javorové červené listy výrazne asociujú Kanadu, tento strom má aj v našich zemepisných šírkach pevné a hlboké miesto, ako to potvrdzuje folklór a nádherné slovenské ľudové piesne. *Tak napríklad: „Hrajte mi husličky, z javora doštičky, radi by tancovať, tie moje nožičky.“ / Alebo: „Ej, javor, javor zelený, pod oblôčkom milej sadený.“ / Alebo: „Lístoček z javora, nepadaj do dvora, a keď lístok z javora sa odtrhne, tvoja krása z tváričky ti odpadne.“ / Alebo: „Javor, javor, vysoký si, akože ťa obkliesni.“* Štúrovský básnik, búrlivák Janko Kráľ v básni: „Moja pieseň“ kajúcne píše: *„Kolembal sa pekný javor, viac sa nekníše, nech si každý, čo zavinil, sebe pripíše.“*

Martin Luther povedal: **„Keby som vedel, že zajtra skončí svet, napriek tomu by som dnes zasadil strom.“** Luther vo svojom výroku myslel na jabloň. Ak my dnes, hoci sme Jabloňovčania, nesadíme jabloň, ale javor, rovnako plne uznávame spolu s Lutherom, že v jeho myšlienke sa nachádza sila nádeje, ktorú veriaci človek čerpá z Kristovho evanjelia.

Strom svojou podstatou symbolizuje rod. Je ako rodokmeň, kde jednotlivé vetvičky označujú jednotlivých potomkov rodiny. My, ktorí sme pokrstení v Ježiša Krista, sme potomci a pokračovatelia jedného rodokmeňa. A preto prosme, nech nám Pán Boh naďalej žehná. A kiež toto žehnanie nesú ďalej prostredníctvom živej viery aj naši potomkovia. Spolu s nimi zjavujme živého, vzkrieseného Pána spôsobom, akým myslíme, hovoríme a konáme tam, kde žijeme. Nie nadarmo povedal Boris Filan: **„Stromy, to sú z dreva básne o tom, ako treba žiť.“** Nech nám to aj tento stromček pripomína.

(Zorica Horáková, z príhovoru)

Zasad' strom

Ak váhaš,
kde a kam,
cieľ stráca sa ti v prítmí,
neváhaj,
vykroč,
zasad' strom,
vo vrúcnej prosbe vzdychni.
Modlitbou polej korene
a napiš list.
Boh dáva stromu vzrast,
korunu, kvet i plod vykřeše
v kováčskej svojej vyhni.

Nech s vďakou príjmu potomci
plod ako krajec chleba.
Nech prídu popolievať strom
a vtáci, ktorí budú hniezdiť v ňom,
žalm vďaky vynesú
k nadhviezdnym bránam neba!

Daniel Šovc

* * *

V znamení stromového diania sa nieslo i zapojenie tolerančnej lipy veľkolistej v Jablňovciach do súťaže **Strom roka 2017**. Lipa sa spomedzi 42 prihlásených stromov dostala medzi 12 finalistov a získala **5. miesto** s počtom hlasov 1709 (vek: 235 rokov, výška: 25 metrov, obvod kmeňa: 515 cm)

Príbeh jablňovskej tolerančnej lipy

Strom, ako živý svedok histórie, nám pripomína a učí nás, odkiaľ prichádzame, kto sme a kam kráčame... Lipu po vydaní Tolerančného patentu cisárom Jozefom II. zasadili v roku 1782 evanjelickí jablňovskí cirkevníci ako prejav radosti z náboženskej slobody. Stalo sa tak po vykonaní ďakovných bohoslužieb, ktoré viedol kňaz

Ján Geitz. Pri jej výsadbe v kostolnom dvore vyjadril kňaz okrem iného: „*I starodávni Slovania na posvätných svojich miestach sadili lipy a keď tieto stromy zmohutneli, pri nich vykonali nejednu poradu alebo pobožnosť. I táto lipky, ešte síce malá, nech je pamiatkou tolerančnej slobody a keď časom zmohutnie a bude kvitnúť a včeličky z nej budú nosiť med do svojich úľov, tak nech zmohutnie i tento hornoalmásky zbor a dožije sa s Božou pomocou ešte toto pokolenie, že sa chrám vráti do rúk Božieho ľudu evanjelického, žeby si najvzácnejší med slova Božieho odnášali z neho domov a vrúcne prežívali Večeru Pánovu v ňom podávanú.*“ Vrucna túžba po znovu získaní vlastného chrámu sa vyplnila po dvanástich rokoch.

Fascinuje nás pamäť stromu, zahŕňajúca generácie ľudí od roku 1782, ich životné zápasy... lipa si to ticho a pozorne vkladá do svojich letokruhov a kdesi tam

sme aj my...i preto je vzťah miestnych obyvateľov k stromu hlboko dôverný, veď v tomto poraste sa spájajú generácie tých, ktorí tu boli, s nami, ktorí žijeme dnes a ak sa lipe bude naďalej dariť, tak aj s tými, ktorí prídu po nás. Ak chce niekto z ľudí mohutný kmeň objať, sám si neporadí, potrebuje na to ďalšie osoby. Človek je vyzvaný podať ruku inému človeku a vytvoriť reťaz. Aj to je posolstvo stromu so srdcovitými listami...

- zh -

Kaleidoskop zo života cirkevného zboru jún - december 2017

18.6.2017 | Prednáška Lucas Cranach – na starej fare sa uskutočnila prednáška o maliarovi v službách reformácie.

24.6.2017 nový člen CZ - krst Tamara Skladanová

15.7.2017 nový člen CZ – krst Nataly Ťašká

1.8.2017 návštevy letných turistov.

6.8.2017 V tento rok Bátovce otvárali brány nie iba náhodilým návštevníkom, ale špeciálne svojim rodákom, lebo sme si pripomínali

960. výročie obce. Ekumenické služby Božie, ktoré prebiehali v našom chráme toto podujatie otvárali. Mnohí z rodákov sa nevideli dlhé roky a tak to bol deň srdečných stretnutí a spomínaní.

26.8.2017 nový člen CZ – krst Leo Plšek

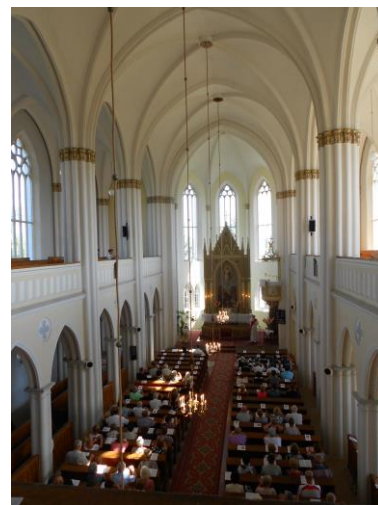
10.9.2017 nový člen CZ – krst Janka Valková

16. 9.2017 nový člen CZ – krst Michal Michalovič

23./24. 9.2017 Pôtoň Miracles v rámci festivalu Divadelná Nitra

28.9.2017 výsadba kvetov + natieranie stola a latiek v altánku

7.10.2017 jesenná brigáda

8.10.2017 Aranžmá pri príležitosti Služieb Božích venovaných Podakovaniu za úrody zeme.

11.10.2017 zvráanie zlomených latiek na plote

15.10.2017 Pamiatka posvätenia chrámu – aj s vystúpením spevokolu a detí.

22.10.2017 Koncert spevokolu 20. výročie – viac v článku na predošlých stranách.

28.10.2017 V Leviciach sa konal seniorátny deň

evanjelikov DNS, ktorý bol tentoraz venovaný 500. výročiu reformácie. Medzi účastníkmi boli aj naši spevokolisti, ktorí svojím vystúpením prispeli do programu. Medzi ocenenými bol aj dozorca Juraj Gašpár - za dlhoročnú obetavú

službu v CZ Bátovce (ďakovný list odovzdalo seniorátne predsedníctvo).

31.10.2017 služby Božie pri 500. výročí reformácie so spevom spevokolu

1.11.2017 pietna spomienka k pamiatke zosnulých na

cintoríne s vystúpením spevokolu a príhovorom kňaza. Pri tejto príležitosti bol na cintoríne posvätený nový kríž.

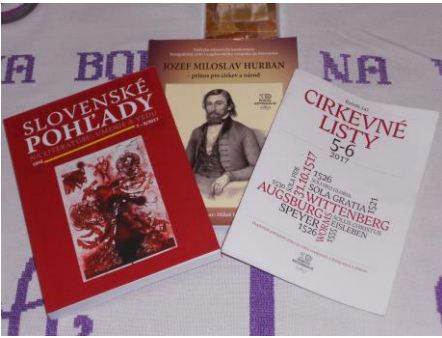

6.11.2017 Kandidačná porada predsedníctiev CZ v Nitre pri príležitosti volieb nového seniora DNS.

9.11.2017 Nová fara má už kompletne vymenené všetky okná i dvere. Poslednou časťou bola výmena dverí a okna na garáži a tiež pivničných okienok.

12.11.2017 Seniorátne stretnutie presbyterov DNS v Kalnej nad Hronom na tému Katarína Bora / i s našou účasťou (Knošková, Rievajová, Boženíková, Horáková)

26.11.2017 Prednáška J.M. Hurban - 200. výročie narodenia - na novej fare (5 účastníkov)

5.12.2017 Mikuláš s anjelom a čertom ani v tento rok nezabudol

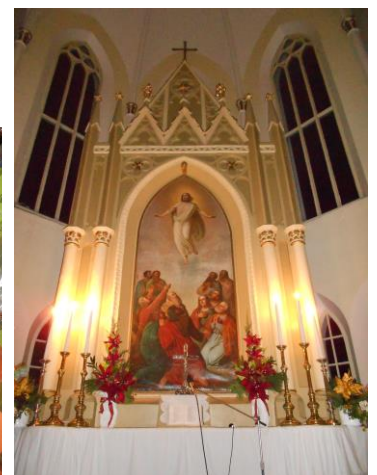
na bátovske detičky a priamo u nich doma skontroloval ako poslúchali, aké nové básničky, či pesničky sa naučili.

20.12.2017 Príprava vianočného stromčeka

24.12.2017 Štedrovečerné služby Božie boli ako tradične obohatené o vystúpenie detí a spevokolu. Atmosféru okrem rozžiareného stromčeka dotvára i vianočná výzdoba, ktorú aj v tento rok

vytvorila J.Havranová. Usilovné ruky našich žien

pripravili pre návštevníkov štedrovečerných SB balíčky, v ktorých medovník v tvare

Lutherovej ruže pripomínal 500.výročie reformácie. O polnoci sme sa stretli na veži, a tak sa krásne vianočné piesne niesli pokojnou nocou. ... a samozrejme - počas

celého roka sme udržiavali záhradku pri starej fare (E.Maľová) a kosili areál okolo kostola (P.Novák)...

Milé deti!

Máte radi zimu?

Čaká vás veselá ..... (tajnička)

1				E	Č			X	X
2							E	X	X
3		I		R		N	X	X	
4		K	A		U		T		
5			O		E	Č		A	
6						R			
7								O	
8					Č				
9								A	
10									

1 svieti na oblohe

2 patriace Ábelovi

3 obyvateľ Nitry

4 hlávková zelenina

5 zviera, dáva nám vlnu

6 meniny má 5.10.

7 dopravný prostriedok

8 člnkujeme sa v ňom

9 autoznačka okresu Krupina

10 prvé písmeno abecedy

Novoročné pranie.

Nech sa starosť všetka zruší
a nech vládne pokoj v duši.

Čo bolelo nech sa zhojí,

čo tešilo nech sa zdvojí

aby boli v novom roku..... (dokončenie v tajničke)

		B			X
V					
M			L		X
X					O
Z				N	
X					
X					X
M		Ĥ		O	X
					C
K					
M				Š	X
X	M				L
					X
P				L	X
X					
X	Š				
X	A				X

- 1 malá opica
- 2 bubnuje sa na ňom
- 3 čviriká na streche
- 4 natierame si na chlieb
- 5 svieti na oblohe
- 6 meniny má 11.8.
- 7 malá myš
- 8 malé ucho
- 9 Kubkov kamarát
- 10 žije v mravenisku
- 11 chodíme tam v nedeľu
- 12 meniny má 21.9.
- 13 meniny má 29.9.
- 14 dáva nám mlieko
- 15 meniny má 29.6.
- 16 hráme ňou futbal
- 17 chodíme tam každý deň
- 18 motorové vozidlo

Zima, zima tu je, sniežik .... (tajnička)

1 2 3 4 5 6 7 8

Á			V			Ú	
		T					
X	X		X	Ý	X	X	L

1 pyšný vták	5 nie ostrý
2 orgány zraku	6 orgány sluchu
3 po zime príde	7 šiesty mesiac v roku
4 meniny má 24.12.	8 meniny má 31.1.

Ako tradične, tajničky pripravila: teta O.Považanová.

A niečo pekné od vás deti:

(alebo čo všetko si deti všímajú a ako sa dá prejavíť láska)

Rodičom...

Ďakujem, že ma vychovávate.

Ďakujem, že sa o mňa staráte.

Ďakujem, že ste stále pri mne.

Ale najviac ďakujem za to, že ste ma porodili.

Keby ste neboli, tak by som nebol ani ja.

A ďakujem za to, že nie ste bezdomovci a mám šťastie, že ani ja nepatrím medzi nich.

Ďakujem za to, že mi vždy veríte, podporujete ma a že sa nikdy nehádáte.

Ďakujem, že ste rozumní rodičia.

Ďakujem, že udržujete poriadok a som medzi vami v bezpečí.

Ďakujem, že nefajčíte.

Ďakujem, že kým som bol malý, dávali ste na mňa pozor, aby som si neublížil.

Ďakujem, že ste moji rodičia.

Riško Fiťka

Pravidelne v tomto období sa Vám prihovára

Občianske združenie „Pod klenbami katedrály“

Pre tých, ktorí o nás aj po tých niekoľkých rokoch ešte nevedia, nepočuli o nás, **pripomíname a prosíme**, že: je tu znovu obdobie ročného zúčtovania daní, obdobie podávania daňových priznaní - uzávierky, bilancie... teda aj možnosť poukázania **2%** z Vašich daní....

Vážený ochotný darca, dovoľujeme si Vám týmto dať do pozornosti naše občianske združenie, ktoré už niekoľko rokov funguje pri cirkevnom zbore evanjelickej cirkvi v Bátovciach, podieľa sa na práci s deťmi, na vydávaní Vami práve čítaného zborového časopisu, pomáha pri zveľadňovaní cirkevného majetku. Účtovné výsledky združenia, a teda aj použitie 2%, sú každoročne zverejňované na účtovnom výročnom konvente cirkevného zboru.

V prípade, že sa rozhodnete podporiť Evanjelickej cirkev v Bátovciach svojimi 2% - údaje, ktoré budete potrebovať:

Názov : Pod klenbami katedrály

Sídlo: 935 03 Bátovce 26

Právna forma: Občianske združenie

Identifikačné číslo prijímateľa : 42049300

účet číslo: SK75090000000000**0223020180**

Ďakujeme !

Cirkevný zbor Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania na Slovensku

935 03 B Á T O V C E č. 31

 036/63 942 39

Bankové spojenie/IBAN: SK23090000000000028615365